

Vysoká škola:
Studijní obor:

PF JU, Ateliér arteterapie
Arteterapie

Autor/ka práce: Tereza Smetanová

Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Evžen Perout

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: „Vůně květů, vůně dalek“. Výtvarná kazuistika klientky s diagnózou duševního onemocnění.

Zvolené téma bakalářské práce odkazuje k tradici arteterapie ve smyslu zkušenosti a zájmu arteterapeutů o specifika výtvarného projevu duševně nemocných. V teoretické části se autorka zabývá epidemiologií, etiologií, klinickým obrazem duševní nemoci, někdy možná až příliš stručným způsobem. S odkazem na praktickou část mohla být zmíněna i podoba tzv. reziduální podoby schizofrenie, která má svá specifika významná i pro terapeutickou práci. V odkazu na psychoterapeutické zkušenosti autorka upozorňuje na prvotní důležitost navázání terapeutického vztahu, v případě arteterapeuta jde o alternativní typ komunikace prostřednictvím obrazu. Škoda, že tomuto aspektu není v teoretické části věnována pozornost, protože vybízí k úvahám o podstatě a principu arteterapeutického přístupu a funkci obrazu či obrazové představy jako možného zdroje informací. Sám S. Freud upozorňuje, že povaha nevědomých sdělení, v jeho případě snu, je obrazná, tedy nevědomí hovoří jazykem obrazu. V případě duševního onemocnění, kdy dochází k nekontrolovatelnému či eruptivnímu pohybu nevědomých struktur, které deformují či destrukují vědomou složku, je tato zkušenost jistě dvojnásob platná. Jistě by bylo zajímavé v tomto kontextu uvažovat i o rozdílných pojetích kategorie nevědomí v jednotlivých dynamicky orientovaných terapeutických přístupech.

V kapitole o morfologii tvorby duševně nemocných se autorka pokouší zachytit historický kontext zájmu o tento typ tvorby. Předložená podoba zmiňuje některé významné osobnosti, vyžaduje však řadu upřesnění i oprav, a to i v rovině správné citace uvedených jmen a publikací - Philippe Pinel, C. Lombroso - Genio e Folia, W. Morgenthaler - Ein Geisteskranken als Künstler, F. Mohr, P.M.Simon, H. Rennert - Die Merkmale Schizophrener Bildneri. O uvedených osobnostech a publikacích pohovořte u obhajoby.

V kapitole věnované přístupu arteterapeutů k psychotickým klientům by bylo vhodné doplnit publikovanou zkušenost M. Naumburgové - Schizophrenic Art. Zajímavý je i její postřeh o rozdílném přístupu v terapeutické praxi v evropském a americkém prostředí, kdy přístup evropských psychiatrů vnímá jako estetizující. V praxi amerických terapeutů dokládá více pokusů a odvahy k přímé terapeutické práci s psychotickými klienty.

Podobně v závěrečné kapitole teoretické části věnované problematice art brut a patientskému umění najdeme řadu nepřesností a omylů. Těžko byli asi fenoménem art brut ovlivněni malíři J. Čapek, B. Kubišta a další uvedení, protože art brut je záležitostí až poválečnou. Možná by bylo vhodné zmíněný fenomén lépe pojmově vymezit - prosím v rámci obhajoby.

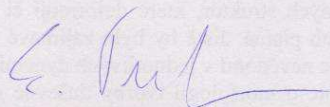
August Marie a Marcel Reja - L'Art chez les Fous - jsou v kontextu fenoménu art brut zajímaví čím? Guggin není vesnička a L. Navrátil nenapsal jen dvě knihy – pohovořte o tématu u obhajoby.

V praktické části autorka prezentuje dlouhodobou práci s klientkou v Domově Libnič, jedná se o chronickou pacientku s diagnostikovanou duševní nemocí. Jako cenné vnímám navázání terapeutického vztahu a ochotu terapeutky vnímat osobitost a specifiku výtvarné tvorby klientky.

Pracovní hypotézy postihují přítomnou symptomatiku, která má psychosomatické metaforu, svůj podíl na podobě tvorby má i suspektní organicita – odkazem může být způsob práce s akvarelem a znázornění stromů. U obhajoby prosím pohovořte o obecných podobách znakovosti v tvorbě – dekorativnost, regres, rigidita, introvertovanost, antropomorfismus, dezintegrace. Lze v tomto kontextu uvažovat o souvislosti bílé v produkci, andělské bytosti (obr. 9, str. 54) a tématu klášterů? Rovněž pohovořte o obr. 10, str. 55, kde je pravděpodobně přítomna problematika přenosu. Dalším tématem pro prezentaci je okruh zatiší, kde je přítomna výrazně jiná barevnost, pokuste se hypoteticky vysvětlit volbu barev a jejich symboliku, zmiňte obr. 5, str. 49.

Oceňuji schopnost autorky práce přizpůsobit se nárokům a specifice prostředí i její schopnost vhodně aplikovat získané poznatky.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: velmi dobře

podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 19.7.2015

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
-----------------------	---------	-------------	-------	-----------